

5. Artin–Rees’ sætninger.

(5.1) Definition. Lad \mathfrak{a} være et fast ideal i R . Det er klart, at polynomierne i $R[T]$ af formen,

$$a_0 + a_1T + \cdots + a_nT^n, \text{ hvor } a_i \in \mathfrak{a}^i \text{ for alle } i,$$

udgør en delring. Denne delring kaldes *Rees-ringen* for idealet \mathfrak{a} , og den betegnes i det følgende \tilde{R} . Idet monomierne af formen aT^i , hvor $a \in \mathfrak{a}^i$, udgør undergruppen $\mathfrak{a}^i T^i$ af $R[T]$, er altså

$$\tilde{R} = R \oplus \mathfrak{a}T \oplus \mathfrak{a}^2T^2 \oplus \cdots.$$

Rees-ringen \tilde{R} er øjensynlig en positivt graderet ring med $(\tilde{R})_0 = R$.

Lad M være en R -modul. Det er klart hvorledes den direkte sum,

$$M^* := M \oplus M \oplus M \oplus \cdots,$$

kan organiseres som en graderet modul over polynomiumsringen $R[T]$. Multiplikation med T i M^* forskyder blot graden: elementet $x \in M$ opfattet som homogent element af grad i i M^* afbildes på sig selv opfattet som homogent element af grad $i + 1$ i M^* .

Den graderede modul M^* kan specielt opfattes som en graderet modul over delringen \tilde{R} . Videre er det klart, at følgende undergruppe i M^* :

$$\tilde{M} := M \oplus \mathfrak{a}M \oplus \mathfrak{a}^2M \oplus \cdots$$

er en homogen \tilde{R} -modul. Den kaldes også *Rees-modulen* for M (mht det faste ideal \mathfrak{a} i R).

(5.2) Lemma. Hvis idealet \mathfrak{a} er frembragt af endelig mange elementer a_1, \dots, a_d , så er Rees-ringen \tilde{R} frembragt som R -algebra af elementerne a_1T, \dots, a_dT (der er homogene af grad 1 i \tilde{R}). Hvis R -modulen M er frembragt af elementer v_1, \dots, v_n , så er Rees-modulen \tilde{M} frembragt som \tilde{R} -modul af v_1, \dots, v_n opfattet som homogene elementer af grad 0 i \tilde{M} .

Bevis. Begge påstande eftervises umiddelbart. □

(5.3) Observation. Den første påstand udsiger, at algebra-homomorfien

$$R[T_1, \dots, T_d] \rightarrow \tilde{R},$$

defineret ved $f \mapsto f(a_1T, \dots, a_dT)$, er surjektiv. Denne homomorfi er øjensynlig en homogen homomorfi af graderede ringe, og resultatet medfører derfor at Rees-ringen R er isomorf med en kvotient af polynomiumsringen $R[T_1, \dots, T_d]$ modulo et homogent ideal.

(5.4) Bemærkning. Ingen af de foregående definitioner og resultater har udnyttet den stiltiende forudsætning, at R er en noethersk ring. Indrages denne forudsætning, følger det af Hilbert’s Basissætning og det første resultat i Lemma (5.3), at Rees-ringen \tilde{R} er en noethersk ring, og af det andet resultat, at Rees-modulen for en endeligt frembragt R -modul er en noethersk \tilde{R} -modul.

30. marts 2007

(5.5) Artin–Rees’ Lemma. Lad \mathfrak{a} være et ideal i R og lad M være en endeligt frembragt R -modul. Lad videre N være en undermodul i M . Da findes et naturligt tal d , således at

$$\mathfrak{a}^n M \cap N = \mathfrak{a}^{n-d} (\mathfrak{a}^d M \cap N) \text{ for alle } n \geq d.$$

Specielt er $\mathfrak{a}^n M \cap N \subseteq \mathfrak{a}^{n-d} N$ for alle $n \geq d$.

Bevis. Ifølge definitionen er Rees-modulen \tilde{M} en homogen undermodul i \tilde{R} -modulen M^* . Det er klart, at også N^* er en homogen undermodul i M^* . Fællesmængden af disse to undermoduler er øjensynlig den homogene undermodul,

$$\mathcal{N} = \mathcal{N}_0 \oplus \mathcal{N}_1 \oplus \mathcal{N}_2 \oplus \cdots, \text{ hvor } \mathcal{N}_n := \mathfrak{a}^n M \cap N.$$

Af Lemma (5.2), jfr Bemærkning (5.4), følger, at \tilde{M} er en noethersk \tilde{R} -modul. Da \mathcal{N} er en undermodul i \tilde{M} , følger det, at \mathcal{N} er en endeligt frembragt \tilde{R} -modul. Heraf følger, at \mathcal{N} er frembragt som \tilde{R} -modul af endelig mange homogene elementer. Videre er \tilde{R} ifølge Lemma (5.2) frembragt som R -algebra af homogene elementer af grad 1. Vælges d større end eller lig med graderne af de homogene elementer, der frembringer \mathcal{N} , kan man derfor slutte, at den homogene undermodul $\mathcal{N}_{\geq d}$ er frembragt som \tilde{R} -modul af elementerne i \mathcal{N}_d . Med andre ord er hvert homogent element i \mathcal{N}_n for $n \geq d$ er en sum af produkter he , hvor $h \in \tilde{R}_{n-d}$ og $e \in \mathcal{N}_d$. Da $\mathcal{N}_n = \mathfrak{a}^n M \cap N$, gælder altså for $n \geq d$ ligningen,

$$\mathfrak{a}^n M \cap N = \mathfrak{a}^{n-d} (\mathfrak{a}^d M \cap N).$$

Hermed er Lemma’ets første påstand bevist. Den anden påstand er øjensynlig en konsekvens af den første. \square

(5.6) Krull’s Snitsætning. Antag, at R er lokal med maksimalideal \mathfrak{m} . Da gælder for enhver endeligt frembragt R -modul M , at

$$\bigcap_n \mathfrak{m}^n M = 0.$$

Bevis. Lad N betegne fællesmængden ovenfor. Ifølge Artin–Rees’ Lemma findes et naturligt tal d således at inklusionen,

$$\mathfrak{m}^n M \cap N \subseteq \mathfrak{m}^{n-d} N,$$

er opfyldt for $n \geq d$. Undermodulerne $\mathfrak{m}^n M$ er en dalende følge af undermoduler i M , med fællesmængde N . Fællesmængden, for $n > d$, af modulerne på venstresiden af inklusionen, er derfor er lig med N . Højresiden af inklusionen, for $n > d$, er øjensynlig indeholdt i $\mathfrak{m}N$. Det følger derfor, at $N \subseteq \mathfrak{m}N$. Altså er $N = \mathfrak{m}N$. Af Nakayama’s Lemma følger derfor, at $N = 0$. \square